

شفافیت و پاسخگویی بیشتر در بخش عمومی

بخش عمومی، بخشی ضروری از هر اقتصاد است. دولت‌ها مبالغ هنگفتی از وجوه عمومی را برای گستره‌ای از خدمات و زیرساخت‌های مختلف برای شهروندان خود هزینه می‌کنند، و در مواقع بحرانی، همانند بحران مالی جهانی در سال ۲۰۰۸ و به‌تازگی بحران همه‌گیری جهانی کووید ۱۹ (COVID-19)، دولت‌ها به‌طور فزاینده از سیاست‌های مالی برای حمایت از سامانه‌های اجتماعی، زیرساختی و بهداشت عمومی استفاده می‌کنند و با انجام اقدامی همانند حمایت درامدی و مزایای بیکاری از مشاغل و شهروندان حمایت مستقیم مالی می‌کنند. تنها دولت‌ها قادرند که در هنگام وقوع بحرانها، این نوع حمایت را در یک سطح گسترده ارائه دهند.

نهاد‌های بخش عمومی در سراسر جهان با چالش‌های زیادی روبه‌رو هستند، که می‌تواند شامل تقاضای بالا برای خدمات با کیفیت، زیرساخت‌های فرسوده، رقابت مالیاتی، پایه مالیاتی پایین، ازدست‌رفتن اعتماد، و تاثیر تغییرات جمعیتی باشد که موجب کسری بودجه برای طرح‌های بازنشستگی و مزایای اجتماعی می‌شود.

از آن‌جا که دولت‌ها با اولویت‌های رقابتی مقابله می‌کنند، باید تصمیم‌های مهمی بگیرند تا اقدام کوتاه‌مدت با توجه به پایداری و انعطاف‌پذیری مالی بلندمدت به‌کار گرفته

شود. تصمیم‌هایی که امروزه توسط دولت‌ها گرفته می‌شود، بر نسل‌های آینده تاثیرگذار خواهد بود و بر سیاست‌های آینده، تصمیم‌های مالیاتی و مخارج تاثیر می‌گذارد. قرارداد اجتماعی اساسی میان دولت‌ها و شهروندان به‌طور مستمر در حال تغییر است و بنابراین، نیاز مبرم به شفافیت و پاسخگویی در کمک به شهروندان برای درک نحوه مدیریت و هزینه‌کردن منابع عمومی، نحوه و علل تصمیم‌گیریها، شواهد و اطلاعات به‌منظور حمایت از تصمیم‌ها وجود دارد.

به‌منظور کسب اطمینان نسبت به تصمیم‌گیری آگاهانه

دولتها در تصمیم‌گیری، نیازمند وجود سطح بالایی از شفافیت است.

• **وجود راهبری مناسب در بخش عمومی یک ضرورت است؛** برای این‌که اطمینان پیدا شود که نهادهای بخش عمومی همواره در زمان اقدام در جهت منافع عمومی به نتایج مورد انتظار خود می‌رسند.

• **تنوع جهانی باید مورد توجه قرار گیرد؛** زیرا استحکام چارچوبهای راهبری و سامانه‌ها و فرایندهای مدیریت مالی عمومی به‌طور گسترده متفاوت هستند و بیشتر حوزه‌های گزارشگری نیازمند اصلاحات هستند. استقرار بنیاد انتظام‌بخشی مالی و کنترل داخلی در نهادهای بخش عمومی، همچنان برای بسیاری از حوزه‌های گزارشگری به‌عنوان یک اولویت مهم حفظ شده است. فدراسیون بین‌المللی حسابداران بر این باور است که دستیابی به اصلاح مدیریت مالی عمومی، به‌طور اساسی وابسته به موارد زیر است:

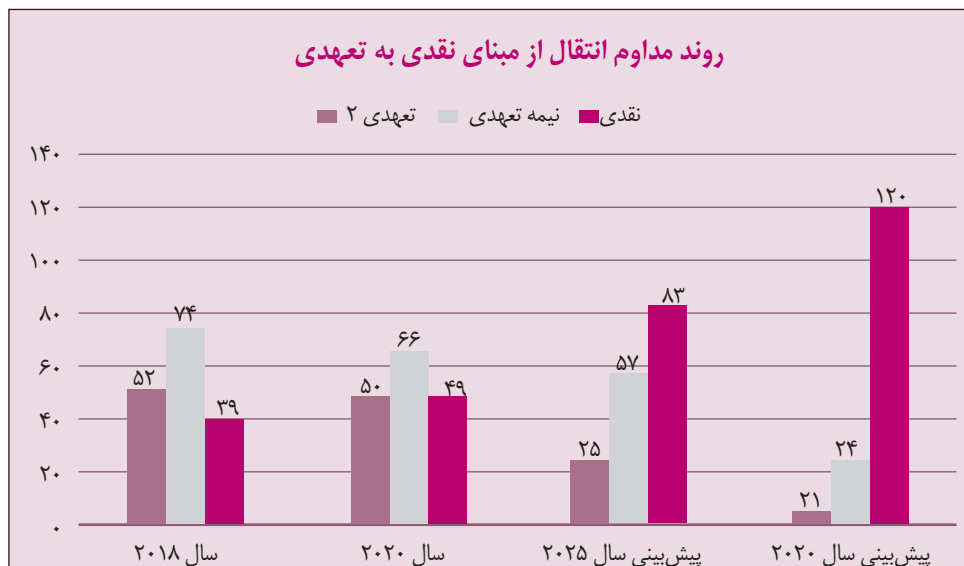
- **تعهد رهبران سیاسی و مدیریت ارشد** در نهادهای بخش عمومی که با برنامه مدیریت تغییر تقویت می‌شود.
- **افراد با آموزش و مهارت‌ها در نهادهای عمومی و بخش عمومی** از سطح ابتدایی تا نقشهای رهبری ارشد.
- **حرفه حسابداری با اصول اخلاقی قدرتمند خود، نقش مهمی**

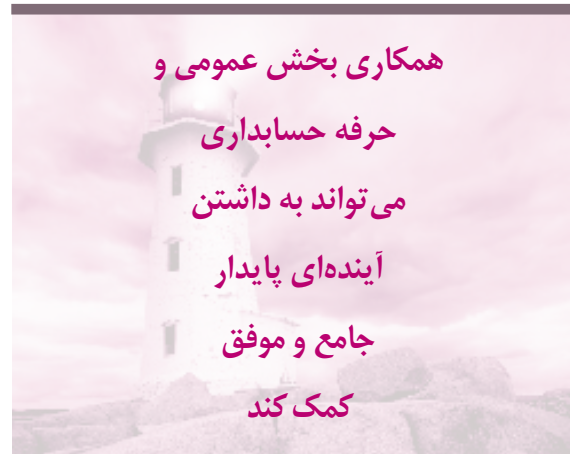
دولتها و نهادهای بخش عمومی در سراسر جهان در مورد مردم، کره زمین و اقتصاد، آنها به راهبری قوی و مدیریت مالی عمومی^۱ (PFM) نیاز دارند. حرفه حسابداری، سازمانهای حسابداری حرفه‌ای^۲ (PAOs) و افراد، نقش مهمی در حمایت از مدیریت مالی عمومی متناسب با اهداف و بخش عمومی کارآمد دارند. همکاری بخش عمومی و حرفه حسابداری با همدیگر می‌تواند به داشتن آینده‌ای پایدار، جامع و موفق کمک کند.

۱- راهبری قدرتمند و مدیریت مالی بخش عمومی

به‌منظور مدیریت منابع عمومی به‌طور موثر و کارآمد، دولتها به راهبری قوی و سامانه مستحکم مدیریت مالی عمومی نیاز دارند تا بتوانند مصرف منابع را پیگیری کنند و منابع به‌طور مناسب در جهت اهداف سیاستگذاری عمومی تخصیص داده شوند. دولتها باید تلاش کنند که با منابعی که در اختیار دارند، بالاترین کارایی را در ارائه خدمات عمومی داشته باشند، در همان حال نیز زیان ناشی از اتلاف، تقلب یا فساد را به کمترین میزان برسانند. دولتها با اولویتهای رقابتی متعددی روبه‌رو هستند و برای گرفتن تصمیمهای آگاهانه و مبتنی بر داده‌ها در زمینه اولویت‌دهی به هزینه‌ها و سرمایه‌گذاری، نیازمند اطلاعات مالی و غیرمالی معتبر هستند. ارتقای پاسخگویی

روند مداوم انتقال از مبنای نقدی به تعهدی

در ارائه خدمات است. ثبت اطلاعات اتکاپذیر کلیه بدهیها به منظور پیداکردن اطمینان نسبت به بازپرداخت مناسب و مدیریت تمدید کمک می کند؛ به گونه ای که دولتها بتوانند بدهیها را در موعد مقرر پرداخت و بفهمند که تا چه میزان از عهده برنامه ها و خدمات جدید برمی آیند.

• **استقرار حسابداری تعهدی در عوض این که یک هدف نهایی باشد، باید بخشی از برنامه وسیعتر اصلاح مدیریت مالی بخش عمومی باشد؛ حسابداری تعهدی باید به عنوان ابزاری برای حمایت از گستره وسیعی از اهداف دیگر، مانند بهبود شفافیت و عملکرد دولت، به حداقل رساندن فرصتهای تقلب و فساد و مدیریت داراییها و بدهیهای بخش عمومی، کارآمدتر باشد. فدراسیون بر این باور است که برای به حداکثر رساندن مزایای گذار به حسابداری تعهدی، باید تا حد ممکن از همان اطلاعات بر مبنای تعهدی، از جمله برای مدیریت اقتصاد کلان و کنترل بودجه استفاده شود.**

• **هزینه های بخش عمومی می توانند در معرض اتلاف، تقلب و فساد باشند. فدراسیون بر این باور است که به حداقل رساندن این ریسک، مستلزم مدیریت ارشد برای آماده سازی سامانه های قوی، محیط کنترل داخلی قوی و گزارش باکیفیت است، که همگی آنها توسط نهادهای عالی حسابرسی (SAIs) از نظر ظرفیت، منابع و استقلال برای کمک به تقویت نهادهای بخش عمومی، حمایت می شوند، با تایید این که کنترلها به طور کارآمد عمل می کنند، ضایعات را شناسایی کرده و راههایی را ارائه می دهند تا عملکرد دولت بهتر شود. نهادهای عالی حسابرسی برای کارآمدی فعالیت خود، باید کارکنان و بودجه مناسب به همراه استقلال در عمل داشته باشند، تا بتوانند به طور کارآمد تعهدهای خود را انجام دهند؛ شامل هر دو مورد حسابرسی مالی (مطابق با استانداردهای بین المللی حسابرسی) و حسابرسی عملکرد و کار اطمینان بخشی که برای جلب اعتماد نسبت به اطلاعاتی که نهادهای بخش عمومی در اختیار ذینفعان قرار می دهند، ضرورت دارد. حرفه حسابرسی در بخش خصوصی می تواند از نهادهای عالی حسابرسی برای توسعه ظرفیت، حمایت کند و به تقویت مهارتها، دانش و تجربه حسابرسان بخش عمومی کمک کند.**

را در حمایت از حرفه ای بودن در مدیریت مالی بخش عمومی و ارتقای رفتار اخلاقی در واحدهای بخش عمومی ایفا می کنند. ۵ **چارچوب مدیریت مالی عمومی جامع، قدرتمند و مبتنی بر اصول که به وسیله سامانه اطلاعات مدیریت مالی یکپارچه حمایت می شود. شاید یک رویکرد افزایشی برای اصلاح مدیریت مالی بخش عمومی لازم باشد، که محتوای محلی را به بهترین شکل در نظر بگیرد، اهداف دسترس پذیر را تعیین کند و به دنبال تقویت ظرفیت، پیشرفتهای روزافزونی صورت دهد.**

• **استانداردهای حسابداری بخش عمومی باکیفیت و جهانی برای مدیریت مالی بخش عمومی قدرتمند ضروری هستند، و نقش مهمی در حمایت از شفافیت، مقایسه پذیری، پاسخگویی و تصمیم گیری بخش عمومی ایفا می کنند. فدراسیون به شدت از پذیرش و استقرار حسابداری تعهدی، به ویژه استانداردهای بین المللی حسابداری بخش عمومی (IPSAS) بر مبنای تعهدی حمایت می کند.**

• **حسابداری تعهدی مستلزم کنترلهای داخلی قوی، فرایندها و نگهداری سوابق است، و این اطمینان را می دهد که داراییها و بدهیهای بخش عمومی به نحو مناسبی شناسایی و ارزش گذاری شده اند و توانایی مدیریت آنها را بهبود می بخشد. برای داراییها، این موضوع شامل نگهداری بهتر، سیاستهای جایگزینی مناسب تر، شناسایی و واگذاری داراییهای مازاد و درک بهتر از تاثیر استفاده از داراییهای ثابت**

داشتن آیین اصول اخلاق حرفه‌ای، تخصص فنی و مهارت‌های دیگر مانند رهبری / تاثیرگذاری و برقراری ارتباط، نقش‌های اصلی برای ایفاکردن در دولتها و نهادهای بخش عمومی وجود دارد، تا به آنها در انتخاب‌های دشوار، نوآوری، افزایش کارایی و تقویت اعتماد نسبت به تصمیم‌گیری، خدمات و مخارج بخش عمومی، کمک کند.

حسابداران همچنین می‌توانند نقش مهمی را به‌عنوان مدافعان در مبارزه با فساد، بدهی‌های مالی نامشروع و بهره‌کشی از منابع ایفا کنند. همچنین، حرفه‌ای بودن افرادی که در بخش عمومی فعالیت می‌کنند، به‌ویژه آنهایی که در بخش‌های حسابداری و مدیریت مالی فعالیت می‌کنند، می‌تواند به برخی از چالش‌هایی که نهادهای عالی حسابرسی و دیگر سازمانها همانند شوراها و کمیته‌های حسابرسی در نقش‌های نظارتی خود تجربه کرده‌اند، پاسخ دهد.

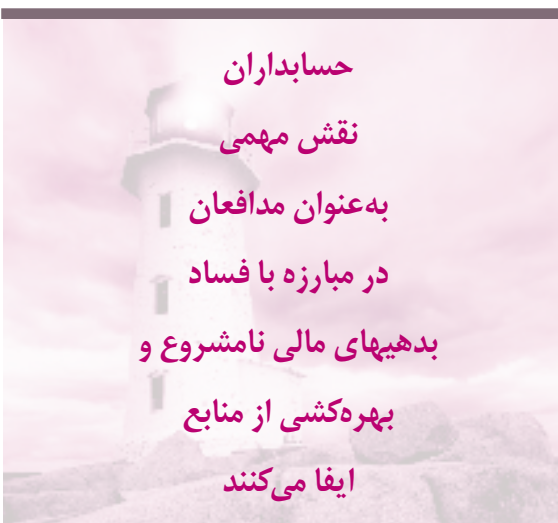
• **استفاده از حمایت سازمانهای حرفه‌ای حسابداری:**
سازمانهای حرفه‌ای حسابداری می‌توانند به اجرای روش‌های حسابداری قوی در بخش عمومی کمک کنند و پیوندها و ارتباطات نزدیکی بین سازمانهای حرفه‌ای حسابداری، حسابداران حرفه‌ای و دولتها ایجاد کنند و در نهایت به منظور بهبود تصمیم‌گیری در بخش عمومی، حرفه‌ای بودن و پاسخگویی کمک کنند. سازمانهای حرفه‌ای حسابداری همچنین نقش مهمی در تضمین استقبال اعضای حرفه‌ای

۲- نقش اصلی حرفه حسابداری در بخش عمومی

در حالی که چارچوبها و استانداردها در تقویت مدیریت مالی عمومی اهمیت بسیاری دارند، وجود افراد مناسب، همراه با آموزش‌های مناسب و مهارت‌ها و شایستگی‌های درست در دولتها و نهادهای بخش عمومی، نقش اساسی دارد. با این حال، در بسیاری از حوزه‌های گزارشگری، کمبود حسابدار حرفه‌ای در بخش عمومی وجود دارد. رهبران بخش عمومی باید اهمیت مهارت‌ها، اخلاق و تمرکز بر منافع عمومی را که حرفه حسابداری فراهم می‌آورد، درک و از آنها استقبال کنند. در فعالیت در راستای تحقق منافع عمومی، یک ضرورت بسیار مهم برای رهبران بخش عمومی و حرفه حسابداری وجود دارد، که برای حمایت از رفتار حرفه‌ای در بخش عمومی با یکدیگر همکاری کنند. با هم می‌توانیم جهانی بهتر با اقتصادهای قویتر و جوامع عادلانه‌تر ایجاد کنیم.

• **کمک به گرفتن تصمیم‌های مناسب:** ما معتقدیم که تنوع و مهارت‌های متخصصان مدیریت مالی بخش عمومی، در نقش‌های مختلفی که در سطوح راهبری، راهبردی و عملیاتی دارند، در تصمیم‌گیری‌های جامع و شفاف در نهادهای بخش عمومی، جهت‌دهی و شفافیت‌بخشی از طریق ارائه دیدگاه‌ها و اطلاعات مفید برای تصمیم‌گیری در جهت حمایت از برنامه‌ریزی‌های مالی کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت، اجرای چارچوب‌های اطمینان‌بخشی و کنترل مخارج (شامل سامانه‌های تدارکات عمومی موثر و کنترل‌های داخلی) و حمایت از سناریوی برنامه‌ریزی، و ارتقای تحلیلگری داده‌ها برای سیاست‌گذاری بهتر، نقش اساسی دارد. حرفه‌ای بودن و الزام‌های توسعه حرفه‌ای مستمر برای حسابداران حرفه‌ای که در حوزه مدیریت مالی بخش عمومی فعالیت می‌کنند، منجر به تصمیم‌گیری بهتر و شفافتر می‌شود.

• **اقدام در جهت منافع عمومی:** حسابداران حرفه‌ای وظیفه دارند در جهت منافع عمومی اقدام کنند و بنابراین از نظر مشورت‌دهی راهبردی و حمایت دولتها و نهادهای بخش عمومی، در موقعیت منحصر به فردی قرار دارند. این اقدام نیازمند نقش گره‌گشای حسابداران با دیگر کارشناسان و مشارکت با جامعه مدنی، مردم و نمایندگان مجلس است. فدراسیون بر این باور است که برای حسابداران حرفه‌ای، با

حسابداری و کمیته‌هایی که در زمینه سیاستهای بخش عمومی و مسائل مربوط به پاسخگویی در حوزه‌های گزارشگری خود مشاوره ارائه می‌دهند.

۳- آماده‌شدن برای سال ۲۰۳۰

تلفیق اهداف توسعه پایدار سازمان ملل متحد (SDGs) با برنامه‌های توسعه پایدار ملی، مفاهیمی برای تصمیم‌های مربوط به سیاستها و مخارج دولت برای رسیدگی به مسائل نظام‌مند و به‌هم‌پیوسته مانند آب‌وهوا، نابرابری، دسترسی به آموزش و فقر را فراهم می‌کند. اما تا به امروز، تلاش برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار با شکست مواجه شده است. گسترش نابرابری بین و داخل کشورها همچنان یک چالش بزرگ است.

دولتها می‌توانند نقش مهمی در تحقق اهداف توسعه پایدار داشته باشند، نه تنها توسط نقش سیاسی و عملیاتی خود، بلکه از طریق مشارکت جهانی برای اطمینان از این‌که هیچ کشوری در سطح ملی با بخشها و ذینفعان مختلف، از جمله مشارکتهای بخش خصوصی و عمومی، از این اهداف جا نمانده است.

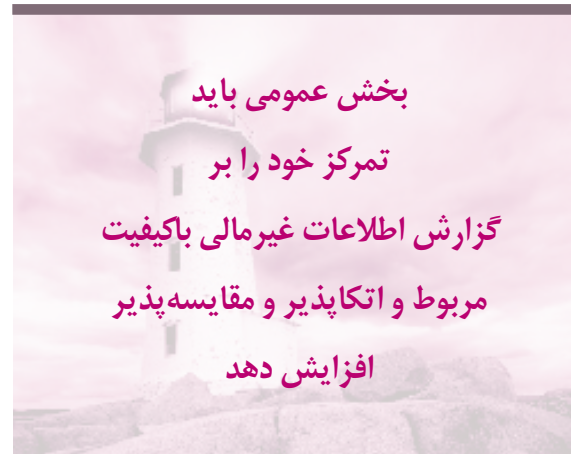
• **تعیین مداخله‌های لازم جهت دستیابی بهینه به نتایج مورد انتظار:** گرفتن تصمیمهای لازم برای ایجاد توازن میان بسیاری از اولویتها در دوران پس از همه‌گیری با تحقق اهداف توسعه پایدار، مستلزم وجود اطلاعات مالی و غیرمالی مربوط، اتکاپذیر و مقایسه‌پذیر است. مهم است که در بخش عمومی تاثیر مخارج بر ارزش و پیامدهای اجتماعی درک شود. به این ترتیب، فدراسیون از گزارشگری عملکرد حمایت می‌کند که اطلاعات مالی و غیرمالی را به‌منظور ارائه تصویری جامعتر و برای پاسخگویی در خصوص نتایج و عملکرد یکپارچه می‌سازد، که این امر با توجه به ارتباط میان سیاستها، اهمیت بسیار زیادی دارد. برخی از نمونه‌ها عبارتند از:

○ چارچوب بین‌المللی گزارشگری یکپارچه،

○ چارچوب ارزش عمومی بریتانیا،

○ رویکرد رفاه نیوزلند در زمینه بودجه‌بندی، و

○ رهنمود هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری بخش عمومی (IPSASB) در مورد ارتباط استانداردهای

خود از توسعه حرفه‌ای مستمر و استانداردهای اخلاقی سطح بالا (به‌عنوان نمونه، با حمایت از اعضای خود در رویارویی با معضله‌های اخلاقی) و حفظ پاسخگویی آنها نسبت به اقدام خود از طریق بازرسی کارآمد و انتظام‌بخشی تخلفها و نقض استانداردهای حرفه‌ای دارند.

• **تکیه بر تخصص حرفه جهانی:** در مناطقی که سازمانهای حرفه‌ای حسابداری وجود ندارد یا دارای ظرفیت کافی نیستند، فدراسیون همکاری در سطوح ملی، منطقه‌ای و جهانی حرفه حسابداری و همچنین مشارکت مستقیم جوامع بین‌المللی در راستای توسعه را تشویق می‌کند. فدراسیون بر این باور است که سازمانهای حرفه‌ای حسابداری از همه مناطق و سطوح توسعه می‌توانند از نمونه‌های سازمانهای دیگر یاد بگیرند. رویکردها عبارتند از:

○ ابتکار حرفه‌ای بودن در افریقا؛

○ ارائه گواهینامه‌های خاص مدیریت مالی بخش عمومی؛

○ استفاده از صلاحیت‌سنجی کارشناس حسابداری به‌عنوان

مسیر ورود به حرفه حسابداری؛

○ مدل‌های سازمانهای حرفه‌ای حسابداری برای یکپارچه‌سازی حسابداران بخش عمومی، همانند سازمانهای حرفه‌ای

حسابداری مخصوص بخش عمومی، دیپارتمان بخش عمومی

در سازمانهای حرفه‌ای حسابداری و یکپارچگی موضوعها یا

پوشش بخش عمومی در صلاحیت‌سنجیهای موجود؛ و

○ سازماندهی در ساختارهای راهبری سازمانهای حرفه‌ای

استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی) و مشارکت در بحث‌های مربوط به پیشرفت در فضای گزارشگری گسترده‌تر برای بخش عمومی، از جمله در نظر گرفتن امکان توسعه رهنمود تدوین شده در بخش عمومی و نیاز به اصلاح یا توسعه رهنمودهای اضافی برای پاسخگویی به نیازهای خاص بخش عمومی دارد.

در آینده، پاسخگویی و اعتماد بخش عمومی بستگی به راهبری قوی و گزارشگری مالی و غیرمالی شفاف توسط دولت‌ها و نهادهای بخش عمومی خواهد داشت. افزایش شفافیت در گزارشگری بخش عمومی، موجب حفظ تعهدی است که مقام‌های دولتی و موسسه‌هایی به نمایندگی از طرف ذینفعان (به‌عنوان نمونه، شهروندان) به آن اتکا دارند و پایه‌ای است برای بحث آگاهانه در خصوص مالیات و مخارج درازمدت. سرعت و تمرکز گزارشگری اطلاعات غیرمالی با تقاضای اطلاعات خاص از سوی گروه‌های ذینفع خاص هدایت می‌شود. تلفیق نیاز فوری به اقدام برای جلوگیری از تغییر بیشتر آب‌وهوا، در کنار نیاز به اطلاعات بهتر برای حمایت از تصمیم‌های دشواری که بیشتر دولت‌ها پس از همه‌گیری با آن روبه‌رو هستند، می‌تواند سرعت‌دهنده‌ای برای چنین تغییرهای گزارشگری فراهم کند. حرفه حسابداری می‌تواند نقش مهمی در اجرای راهبری قوی و مدیریت مالی بخش عمومی در سطح جهانی ایفا کند. با تکیه بر مهارت‌ها و اخلاق حسابداران حرفه‌ای، می‌توانیم به‌طور موثر به سوی آینده‌ای موفق، جامع و پایدار برای همه حرکت کنیم.

پانوشتها:

- 1- Public Financial Management
- 2- Professional Accountancy Organizations

منبع:

. IFAC Point of View, Greater Transparency and Accountability in the Public Sector, July 2021

بین‌المللی حسابداری بخش عمومی و رهنمودهای حرفه‌ای پیشنهادی (RPG) مرتبط برای گزارشگری راجع به تغییرات آب‌وهوایی و اهداف توسعه پایدار در گزارشهای مالی با اهداف عمومی در موسسه‌های بخش عمومی.

• مدیریت ریسکها و عملکرد: فدراسیون بر این باور است که با توجه به این‌که بیشتر دولت‌ها ملزم به سرمایه‌گذاریهای عظیم هستند، مدیریت مالی بخش عمومی قوی یک رکن اساسی برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار است، مدیریت بهتر داراییها و بدهیهای بخش عمومی برای تامین مالی به‌منظور حمایت از سرمایه‌گذاریهای اهداف توسعه پایدار، اهمیت بسیار زیادی دارد. دولت‌ها همچنین باید آثار مالی بلندمدت (از جمله جریانهای نقدی آینده شامل جریان ورودی و خروجی وجوه نقد) هرگونه سیاست در رسیدگی به اهداف توسعه پایدار و همچنین ریسکهای ناشی از تغییر آب‌وهوا و مسائل اجتماعی را درک کنند. فدراسیون برای ایجاد شفافیت در مورد انعطاف‌پذیری مالی نهادهای بخش عمومی، دولت‌ها را ترغیب به استفاده از رهنمود حرفه‌ای پیشنهادی ۱ (RPG1) هیئت با موضوع «گزارشگری در مورد پایداری بلندمدت منابع مالی واحد تجاری» می‌کند.

• گزارشگری عملکرد گسترده‌تر: فدراسیون بر این باور است که بخش عمومی باید تمرکز خود را بر گزارش اطلاعات غیرمالی باکیفیت، مربوط، اتکاپذیر و مقایسه‌پذیر افزایش دهد. گزارشگری بازارمحور یا داوطلبانه نحوه آغاز یک فرایند است؛ اما در نهایت، ارائه اطلاعات مربوط، سازگار، مقایسه‌پذیر و یکنواخت به ذینفعان، نیازمند مداخله سیاسی است. وجود یک رویکرد متناسب حائز اهمیت است؛ زیرا می‌دانیم که در بسیاری از حوزه‌های گزارشگری، باید در ابتدا اولویت اول بر بهبود گزارشگری مالی باشد. اما نهادهای بخش عمومی که در حال حاضر از حسابداری و گزارشگری مالی بر مبنای تعهدی استفاده می‌کنند، ملزم به پیشبرد این تحول در گزارشگری و پاسخگویی هستند.

• رهنمود گزارشگری پایداری جهانی: هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری بخش عمومی، به‌عنوان نهاد تدوین‌کننده استاندارد حسابداری جهانی بخش عمومی، نقش مهمی در نظارت بر پیشرفتهای گزارش پایداری (مانند بنیاد